

Az egyetemre látogattak finn vendégeink

Turistacsoport érkezett Turkuból

Bátogatásának negyedik napján, tegnap délelőtt a Szegeden tartózkodó *turkui küldöttség* a két szegedi egyetem munkájával ismerkedett. A Väinö J. Leino polgármester vezette delegációt a József Attila Tudományegyetem Dugonics téri épületének rektori tanácstermében a szegedi egyetem több vezetője fogadta. Részt vett a találkozón Papp Gyula, a városi tanács elnökhelyettese is.

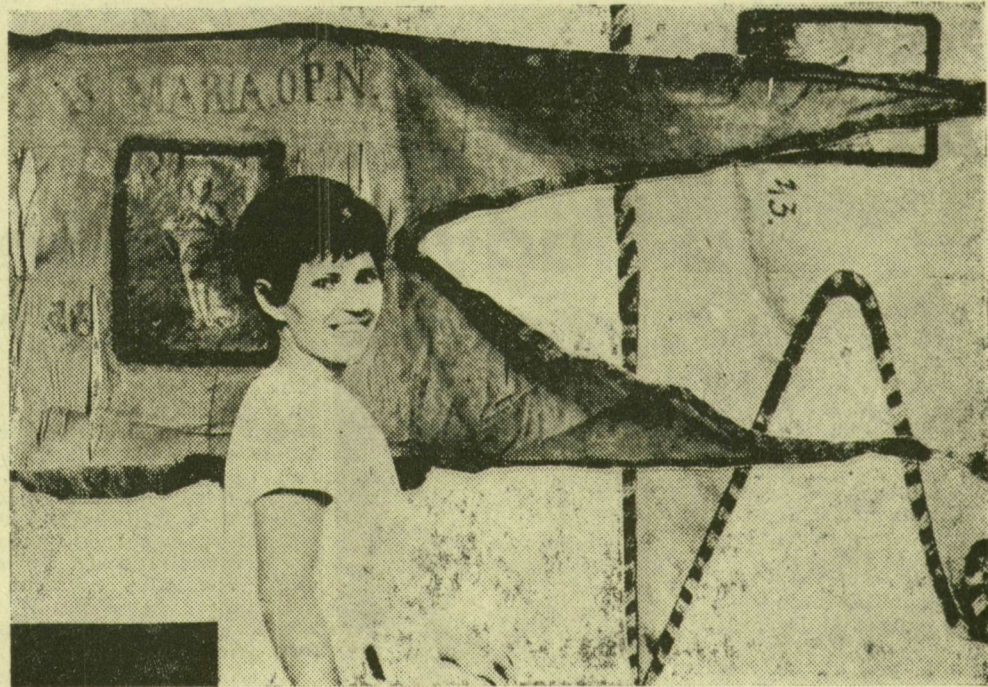
A tudományegyetem munkáját dr. Márta Ferenc rektor ismertette. Egyebek közt beszélt az ötvenesztendős szegedi egyetemi oktatás történetéről, a magyar felsőoktatás rendszeréről, majd a tudományegyetem és a turkui egyetem fejlődő kapcsolatairól. Dr. Tóth Károly, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora a magyar orvosképzés helyzetét vázolta, s beszélt turkui elmélytetése is.

klinikán tett látogatásáról is. Elmondotta többek között, hogy a finn testvér- város fogászati klinikája az egyik legszebb és legjobban felszerelt klinika az egész világon.

A rövid tájékoztatók után a küldöttség tagjai kérdéseket tettek fel, főképpen a hallgatók életéről és munkájáról.

A Turku—Szeged barátságai napok jelentős eseményeként tegnap délelőtt a finn testvérvárosból 40 tagú turistacsoport érkezett Szegedre. A vendégek délután városnézésen vettek részt, majd este a Hazafias Népfőnt városi bizottságának székházában találkoztak a városi elnökség tagjaival. Finn barátainkat Hofgesang Péter, a népfőnt városi bizottságának titkára köszöntötte, majd dr. Ábrahám Antalné, a városi bizottság alelnöke, a Szegedi Konzervgyár igazgatója rövid beszédben méltatta a két nép barátságát, a Turku és Szeged fejlődő kapcsolatainak jelentőségét, és kellemes szegedi tartózkodást kívánt a csoport tagjainak. Kalevi Perho, a turistacsoport tagja, a Finn—Magyar Társaság turkui elnöke válaszolt az üdvözlésekre. Köszönetet mondott a szívélyes fogadtatásért, és hangoztatta, hogy ez a látogatás az erőteljesebb kapcsolatok kezdete.

A barátsági napok programja ma a *tarjáni iskolában* rendezett turkui gyermekrajz-kiállítással folytatódik. A kiállítás délután négy órakor nyílik meg.

A turkui küldöttség

Väinö J. Leino
polgármester

Pertti Valtakari
információs
igazgató

Olli Roihä
városi képviselő

Kullervo Lappi
városi képviselő

Kalevi Salo
technikus

Oiva Ruusunen
kőműves

A turkui küldöttség az egyetemen. Jobbról balra: dr. Tóth Károly, dr. Márta Ferenc, Väinö J. Leino és dr. Hajdú Péter egyetemi tanár

A turkui turisták egy csoportja a Hungáriában

fejlettebb országokkal nem versenyezhetünk a számítógépprogramban, az viszont örömmel tölthet el bennünket, hogy részfeladatokban, egy-egy tudományos ösvényen mi is *mellettük járunk*. Szinkronban a korról. Magyarország részére a Szovjetunió MINSZK—32 elektronikus számító, lyukkártyás és más számológépeket exportál, mi viszont a kis „kézi” számológépeket küldjük cserébe, valamint más elektronikus részegységeket. A MOM, a GAMMA, a MEDICOR, és újabban a hőmezővásárhelyi METRIPOND, valóban világszínvonalú műszerei kibírják az összehasonlítást a SIEMENS-, a BECQEREL-cég azonos rendeltetési eszközeivel. És ennek nem csupán presztízsjelentősége van, hiszen a megegyező színvonal, a technikai, technológiai érettség alapján jöhet létre a nemzetek közötti együttműködés, az országunk és a partnerek számára kedvező gazdasági kooperáció.

Nem véletlen, hogy a METRIPOND mérlegei osztrák cég védjegyeit viselik, és viszont. Egyszóval a látogató ugyanazzal az érzéssel állhat a magyar, mint a szovjet, az NSZK, vagy bármely más ország műszerei előtt. Íme, milyen szoros a kapcsolat a fejlett technika, a gazdaság között, ami

már nem csak szűken vett külkereskedelmi ügy, hanem ennél több. Hiszen a fejlett nemzetközi munkamegosztás, az árucserre pezsgőbb termelést, végül élet színvonalat jelent...

A külföldi újdonságok, a különleges igényes gépkocsik, magnók, miniatűr televíziók, tudom, az idén is a legnépszerűbb látnivalók lesznek. Számunkra azonban mégsem ezek a fontosak, inkább azok a dolgok, amelyekből a későbbiek során ötletet, technikai megoldást meríthetünk. Amelyeknek megtekintése nyomán felébred vagy fokozódik igényünk saját munkánk, technológiánk, a minőség iránt. A szovjet pavilon fogadásán találkoztam egy nagy szerszámgárunk tervezőmérnökével, éppen a különleges programvezérlésű esztergapatot tanulmányozta. Ő mondta nekem: „Tudja, az ember saját eredményét önmagában nem képes lemní megfizethetően, feltétlen kell, amihez viszonyítani lehet!” Biztos, hogy erre is kiválóan megfelel a vásár, amelyen nem csak a mi mérnökeinknek érdemes tanulmányutakat tenni. Egy másik találkozás jut eszembe Karsten Flor kisasszonnyal, Brazília nemzeti pavilonjában. Szavából — ha jól értettem — őszinte meglepetés

áradt. Ő ugyanis Magyarország esetében egészen másra készült, nem arra, amit most kiállításunkon végül is megismert. Már tudja, hogy nálunk nem elsősorban a labdarúgás és a paprikás érdemel behatóbb tanulmányozást, hanem például élelmiszeripari felkészültségünk, gyáraink. Stílszerűen: amellyel a Brazíliától vásárolt nyers kávé oly kitűnő itallá alakítjuk. Számára talán szürke szakérdelem, ám az ismerkedés segítségével biztosan megváltozik benne az „idegenforgalmi Magyarország” képe, az obligát csikós, puszták, délibáb-romantika. S úgy gondolom, nem csupán ő lesz így, hanem sokan mások is, vendégeink a négy kontinensről.

E cikk elején említettem, hogy az idei BNV bepillantást enged a legközelebbi jövőnkbe. Megtoldom még valamivel: úgy teszi mindezt, hogy közben ismeretterjesztő hivatást tölt be, közelebb hozza az elvont technikát, képet nyújt arról, mire képes ma az ember kutató- és termelőmunkája. Idén ismét millióval számoljuk majd a kapun belépőket, és ebből a tényből felbecsülhetjük, mit ér hatása számunkra, a saját tudományos-technikai forradalmunk indulásánál.

MATKÓ ISTVÁN

FEHÉR HOLLO

A textilrestaurálás is az egyetemes foglalkozások közé tartozik. Különleges, nem mindennapi munkának vélik sokan. Pedig, ahogy T. Knotik Márta vallja, sok szorgalmat, elmélyülést és alázatot követel a foglalkozás ez.

Munkahelyén, a múzeum egyik hatalmas termének két szekrény közötti birodalmában vasalódeszka, kigyóző centiméter, az ablak alatt keretre feszített himzés, könyvek és fényképek, pihenő varrógép — egy szakma kellei.

— Mindent meg kell mentenünk, amire lehetőség van.

A laikusok, a kíváncsiak számára a textilrestaurálás a szálmeghatározás, az anyagtisztítás, a szöszesrestaurálás, a gyűjtőmunkától a tudományos feldolgozásig. Ennyi időre van szükség, hogy az ember alkotó módon tudjon eleget tenni a feladatoknak.

MARADVÁNYOKTÓL AZ ÉRSEKI PALASTIG

vesz elő. Bennük avar és honfoglaláskori textilmaradványok. Nem sokat tudok megállapítani róluk. A legnagyobb akkora, mint egy ötförintos, a legkisebb textilredék félcentinyi foszlány csupán. Vajon mit lehet megtudni ilyen parányi textilmaradványokról?

— Első látásra szinte semmit. Napokig, hetekig vizsgálom ezeket a X. századi sírokban talált textilmaradványokat, latolgattam-mérlagteltem, milyen alapanyagok lehetnek, milyen szövés-technikával készültek. Végül megállapítottam, hogy len és kendervásznak és selyemszövetek maradványait találták meg a régészek. A szál- és szövés meghatározásán túl nem sokat lehet megtudni ezekről a leletekről. A kisméretű selyemszövetek darabjai ráadásul törékenyek, porlékonyak. Sajnos, megfelelő textilleletek hiányában tagabb meghatározás, előre mutató következtetés egyelőre lehetetlen.

Az üvegtégelyekben tárolt textiltörödékek mellett ott sorakoznak katonás rendben a róluk készített különböző nagytűs fényképek. Ezekről magyarázza a szövés-technikát, az anyagszerkezetet, a láncsűrűséget, az öltés- és szögnyomokat.

T. Knotik Márta varázsol

Régi ruhák gyógyítója

Az Iparművészeti Múzeum centenáriumi kiállításán, ez év őszén mutatják be az Eszterházyak birtokából nemrég megkerült gyönyörű támlás-karfiás széket, melyet ezekben a hetekben három restaurátor orvosol. Egyikük a szék farészait, másikuk a háttámlát és a lábakat borító ezüstlemez restaurálja, az üllőkérpit pedig T. Knotik Márta, a szegedi Móra Ferenc Múzeum textilrestaurátora varázsolja újjá. A megrongálódott borsó bársonyruhákat és az ezüstszállal himzett motívumok várnak újjászűrésre. A restaurálás-hoz ballonszálla van szükség. Sajnos, erre a célra a mostani műszaki ballonok nem alkalmasak, nem lehet festeni őket. T. Knotik Márta az ötvenes évek legendás fakózdó ballonkabinját kereste piacokon és vásárokon, a díszítő motívumok alátétének pedig egyik kollégája felajánlotta divatjamúlt filcálapját. De ezeket a műhelytitkokat nem fogják tudni az Iparművészeti Múzeum kiállításának látogatói, ha megállnak az Eszterházy-szék előtt.

Mikor jó a restaurátor munkája? Akkor, ha megkérdezik tőle: mit csináltál ezen? De mire eddig eljut az ember, sok álmatlan éjszaka gyűlik fel mögötte. Ha kapok egy megbízást, bármennyire is sürgős legyen az, meg kell érlelnem magamban. Megtervezem a munka technikai lebonyolításának sorrendjét, megkeresem a leghatásosabb módszereket. Minden feladat más és más megoldást kíván. Nincs sablon, minden egyes darabnak saját törvényei vannak. Ezért izgalmas és ezért szép ez a munka. Sajnos, napjainkban a múzeumi gyakorlat kissé elhanyagolja az anyagmegmentést. Nincsenek megfelelő anyagaink, hiányosak a felszerelések és az utánpótlás biztosítása is megoldásért sürget.

T. Knotik Márta 1954-ben szerzett diplomát az Iparművészeti Főiskola textilrestaurátor szakán ötödikévesével. Ilyen szakembereket se azelőtt, se azóta nem képeztek Magyarországon. Ma mindössze ketten foglalkoznak textilrestaurálással, egykori főiskolai tanára és ő, a „fehér holló”.

— Legálább tíz év kell ahhoz, hogy az ember biztos kézzel nyúljon az anyaghoz, amíg elsajátítja a legkülönbözőbb műveleteket, a ruha-festéstől a szálmeghatározásig, az anyagtisztítástól a szöszesrestaurálásig, a gyűjtőmunkától a tudományos feldolgozásig. Ennyi időre van szükség, hogy az ember alkotó módon tudjon eleget tenni a feladatoknak.

SZEGEDI VISELETEK

Gyönyörű néprajzi anyagot mutat. A huszonegyedik században álló vásárhelyi szőrhímzés-gyűjtemény. Ablaka előtt kifestve egy — az utolsó, ezt most készíti. A természetes növényi festékekkel színezett XVIII—XIX. századi szőrhímzéseket legszebb és legkedvesebb munkái közé sorolja.

Feladatai közé tartozik a múzeum néprajzi anyagában levő textiliák gondozása is. Részt vesz kiállítások rendezésében, és a múzeum viseleti gyűjteményét is igyekszik állandóan gyarapítani. Ezért jár gyűjtőutakra.

— Tegnap éppen Magyarcsanakán jártunk. Akármerre érdeklődtünk régi ruhák, szöszesek iránt, mindenütt azt mondták, nincs nekik olyan, ami bennünket érdekelne. Leültünk a kispadra, meglevendetük a lánykori emlékek, s aztán sorban szedtük elő a szöszes ruhák, a gyönyörű régi ruhákat, hímzéseket, szöszeseket. Csodálkozva nézték, hogy bennünket ez érdekel.

Az asztalon, a fiókokban sok-sok régi fénykép. Az öreg, megsárgult-fakult fényképeken dédnagyanyáink, nagyapáink feszítenek, szépmesemen, délcegen. A legregibbi még a nagy árvíz előtti évekből való.

— Gyűjtöm ezeket a régi fényképeket, melyek a különböző korok divatjairól, viseleiről árulkodnak. Őt évet szánok arra, hogy összegyűjtsem és elkészítem e fotók alapján Szeged elmúlt száz évének viseleit. Külön a gyerek, a lány-legény és a család ruháit, külön az alsó- és felsővárosi, külön a belvárosi embereket, évtizedenként.

Tandi Lajos